

Bergspredikan

Matt 5:1-48

¹När han såg folkskarorna gick han upp på berget. Han satte sig ner, och hans lärjungar kom fram till honom.

²⁻¹⁰Han började undervisa dem och sade:

”Saliga de som är fattiga i anden,
dem tillhör himmelriket.
Saliga de som sörjer,
de skall bli tröstade.
Saliga de ödmjuka,
de skall ärva landet.
Saliga de som hungrar och törstar efter rättfärdigheten,
de skall bli mättade.
Saliga de barmhärtiga,
de skall möta barmhärtighet.
Saliga de renhjärtade,
de skall se Gud.
Saliga de som håller fred,
de skall kallas Guds söner.
Saliga de som förföljs för rättfärdighetens skull,
dem tillhör himmelriket.

¹¹Saliga är ni när man skympar och förföljer er och på allt sätt förtalar er för min skull.

¹²Gläd er och jubla, er lön blir stor i himlen. På samma sätt förföljdes ju profeterna före er tid.

¹³Ni är jordens salt. Men om saltet mister sin kraft, hur skall man få det salt igen? Det duger inte till annat än att kastas bort och trampas av människorna.

¹⁴Ni är världens ljus. En stad uppe på ett berg kan inte döljas, ¹⁵och när man tänder en lampa sätter man den inte under sädesmåttet utan på hållaren, så att den lyser för alla i huset. ¹⁶På samma sätt skall ert ljus lysa för människorna, så att de ser era goda gärningar och prisar er fader i himlen.

¹⁷Jesus och lagen

Tro inte att jag har kommit för att upphäva lagen eller profeterna. Jag har inte kommit för att upphäva utan för att uppfylla.

¹⁸Sannerligen, innan himlen och jorden förgår skall inte en enda bokstav, inte minsta prick i lagen förgå; inte förrän allt har skett.

¹⁹Den som upphäver ett enda av buden, om så det allra minsta, och undervisar människorna så, han skall räknas som den minste i himmelriket. Men den som handlar och undervisar efter dem skall räknas som stor i himmelriket.

²⁰Jag säger er att om inte er rättfärdighet överträffar de skriftlärdas och fariséernas, så kommer ni inte in i himmelriket.

²¹Jesus skärper lagens bud

Ni har hört att det blev sagt till fäderna: *Du skall inte dräpa*; den som dräper undgår inte sin dom.

²²Men jag säger er: den som blir vred på sin broder undgår inte sin dom, och den som okvädar sin broder undgår inte att ställas inför rådet, och den som förbannar honom undgår inte helvetets eld.

Bergspredikan Matt kap. 5-7

²³Om du bär fram din gåva till offeraltaret och där kommer ihåg att din broder har något otalt med dig, ²⁴så låt din gåva ligga framför altaret och gå först och försona dig med honom; kom sedan tillbaka och bär fram din gåva. ²⁵Skynda dig att komma överens med din motpart medan ni ännu är på väg, så att han inte överlämnar dig åt domaren och domaren lämnar dig åt vakten och du sätts i fängelse.

²⁶Sannerligen, du slipper inte ut förrän du har betalt till sista öret.

²⁷Ni har hört att det blev sagt: *Du skall inte begå äktenskapsbrott.*

²⁸Men jag säger er: den som ser på en kvinna med åtrå har redan i sitt hjärta brutit hennes äktenskap. ²⁹Om ditt högra öga förleder dig, så riv ut det och kasta det ifrån dig. Det är bättre för dig att en del av din kropp går förlorad än att hela kroppen kastas i helvetet. ³⁰Och om din högra hand förleder dig, så hugg av den och kasta den ifrån dig. Det är bättre för dig att en del av din kropp går förlorad än att hela kroppen kommer till helvetet.

³¹Det blev sagt: *Den som vill skilja sig från sin hustru skall ge henne ett skilsmässobrev.*

³²Men jag säger er: den som skiljer sig från sin hustru av något annat skäl än otukt, han blir orsak till att äktenskapet kan brytas genom henne, och den som gifter sig med en fränksild kvinna bryter hennes äktenskap.

³³Ni har också hört att det blev sagt till fäderna: *Du skall inte svära falskt* och: *Du skall hålla vad du har svurit inför Herren.*

³⁴Men jag säger er: ni skall inte svära någon ed alls. Inte vid himlen, ty den är Guds tron;

³⁵inte vid jorden, ty den är pallen under hans fötter; inte vid Jerusalem, ty det är den store konungens stad. ³⁶Inte heller skall du svära vid ditt huvud, ty du kan inte göra ett enda hårstrå vitt eller svart.

³⁷Vad ni säger skall vara ja eller nej. Allt därutöver kommer från det onda.

³⁸Älska era fiender

Ni har hört att det blev sagt: *Öga för öga och tand för tand.*

³⁹Men jag säger er: värj er inte mot det onda. Nej, om någon slår dig på högra kinden, så vänd också den andra mot honom. ⁴⁰Om någon vill processa med dig för att få din skjorta, så ge honom din mantel också. ⁴¹Om någon vill tvinga dig att följa med en mil i hans tjänst, så gå två mil med honom.

⁴²Ge åt den som ber dig, och vänd inte ryggen åt den som vill låna av dig.

⁴³Ni har hört att det blev sagt: *Du skall älska din nästa* och hata din fiende.

⁴⁴Men jag säger er: älska era fiender och be för dem som förföljer er; ⁴⁵då blir ni er himmelske faders söner. Ty han låter sin sol gå upp över onda och goda och låter det regna över rättfärdiga och orättfärdiga.

⁴⁶Om ni älskar dem som älskar er, skall ni då ha lön för det? Gör inte tullindrivarna likadant? ⁴⁷Och om ni hälsar vänligt på era bröder och bara på dem, gör ni då något märkvärdigt? Gör inte hedningarna likadant?

⁴⁸Var fullkomliga, så som er fader i himlen är fullkomlig.

Matt 6:1-34

¹Om allmosor, bön och fasta

Var noga med att inte utföra era fromma gärningar i människornas åsyn, för att de skall lägga märke till er. Annars har ni ingen lön att vänta hos er fader i himlen.

²När du ger allmosor, låt då inte stöta i basun för dig, som hycklarna gör i synagogorna och på gatorna för att människorna skall prisa dem. Sannerligen, de har redan fått ut sin lön. ³Nej, när du ger allmosor, låt då inte vänstra handen veta vad den högra gör. ⁴Ge din allmosa i det fördolda. Då skall din fader, som ser i det fördolda, belöna dig.

⁵När ni ber skall ni inte göra som hycklarna. De älskar att stå och be i synagogorna och i gathörnen för att människorna skall se dem. Sannerligen, de har redan fått ut sin lön.

Bergspredikan Matt kap. 5-7

⁶Nej, när du ber, gå då in i din kammare, stäng dörren och be sedan till din fader som är i det fördolda. Då skall din fader, som ser i det fördolda, belöna dig. ⁷Och när ni ber skall ni inte rabbla tomma ord som hedningarna; de tror att de skall bli bönhörda för de många ordens skull. ⁸Gör inte som de, ty er fader vet vad ni behöver redan innan ni har bett honom om det.

⁹⁻¹³Så skall ni be:

Vår fader, du som är i himlen.
Låt ditt namn bli helgat.
Låt ditt rike komma.
Låt din vilja ske,
på jorden så som i himlen.
Ge oss i dag vårt bröd för dagen som kommer.
Och förlåt oss våra skulder,
liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss.
Och utsätt oss inte för prövning,
utan rädda oss från det onda.

¹⁴Ty om ni förlåter människorna deras överträdelser skall er himmelske fader också förlåta er. ¹⁵Men om ni inte förlåter människorna skall inte heller er fader förlåta er era överträdelser.

¹⁶När ni fastar, se då inte dystra ut som hycklarna, som vanställer sitt utseende för att människorna skall se att de fastar. Sannerligen, de har redan fått ut sin lön.

¹⁷Nej, när du fastar, smörj in ditt hår och tvätta ditt ansikte, ¹⁸så att inte människorna ser att du fastar, utan bara din fader i det fördolda. Då skall din fader, som ser i det fördolda, belöna dig.

¹⁹Skatter i himlen

Samla inte skatter här på jorden, där mal och mask förstör och tjuvar bryter sig in och stjälar. ²⁰Samla skatter i himlen, där varken mal eller mask förstör och inga tjuvar bryter sig in och stjälar.

²¹Ty där din skatt är, där kommer också ditt hjärta att vara.

²²Kroppens lampa är ögat

Kroppens lampa är ögat. Om ditt öga är ogrumlat får hela din kropp ljus, ²³men om ditt öga är fördärvat blir det mörkt i hela din kropp. Om nu ljuset inom dig är mörker, hur djupt blir då inte mörkret.

²⁴Gud och mammon

Ingen kan tjäna två herrar. Antingen kommer han att hata den ene och älska den andre eller att hålla fast vid den ene och inte bry sig om den andre. Ni kan inte tjäna både Gud och mammon.

²⁵Gör er inga bekymmer

Därför säger jag er: bekymra er inte för mat och dryck att leva av eller för kläder att sätta på kroppen. Är inte livet mer än födan och kroppen mer än kläderna? ²⁶Se på himlens fåglar, de sår inte, skördar inte och samlar inte i lador, men er himmelske fader föder dem. Är inte ni värda mycket mer än de?

²⁷Vem av er kan med sina bekymmer lägga en enda aln till sin livslängd?

²⁸Och varför bekymrar ni er för kläder? Se på ängens liljor, hur de växer. De arbetar inte och spinner inte. ²⁹Men jag säger er: inte ens Salomo i all sin prakt var klädd som en av dem. ³⁰Om nu Gud ger sådana kläder åt gräset på ängen, som i dag finns till och i morgon stoppas i ugnen, skall han då inte ha kläder åt er, ni trossvaga?

³¹Gör er därför inga bekymmer, fråga inte: Vad skall vi äta? Vad skall vi dricka? Vad skall vi ta på oss?

Bergspredikan Matt kap. 5-7

³²Allt sådant jagar hedningarna efter. Men er himmelske fader vet att ni behöver allt detta. ³³Sök först hans rike och hans rättfärdighet, så skall ni få allt det andra också.

³⁴Gör er därför inga bekymmer för morgondagen. Den får själv bära sina bekymmer. Var dag har nog av sin egen plåga.

Matt 7:1-29

¹Döm inte. Gå in genom den trånga porten

Döm inte, så blir ni inte dömda. ²Ty med den dom som ni dömer med skall ni dömas, och med det mått som ni mäter med skall det mätas upp åt er.

³Varför ser du flisan i din broders öga när du inte märker bjälken i ditt eget? ⁴Och hur kan du säga till din broder: Låt mig ta bort flisan ur ditt öga — du som har en bjälke i ditt öga? ⁵Hycklare, ta först bort bjälken ur ditt öga, så kan du se klart och ta bort flisan ur din broders.

⁶Ge inte det som är heligt åt hundarna, och kasta inte era pärlor åt svinen; de trampar på dem och vänder sig om och sliter sönder er. ⁷Be, så skall ni få. Sök, så skall ni finna. Bulta, så skall dörren öppnas. ⁸Ty den som ber, han får, och den som söker, han finner, och för den som bultar skall dörren öppnas.

⁹Finns det någon bland er som ger sin son en sten när han ber om bröd ¹⁰eller ger honom en orm när han ber om en fisk? ¹¹Om nu redan ni, som är onda, förstår att ge era barn goda gåvor, skall då inte er fader i himlen ge det som är gott åt dem som ber honom?

¹²Allt vad ni vill att människorna skall göra för er, det skall ni också göra för dem. Det är vad lagen och profeterna säger. ¹³Gå in genom den trånga porten. Ty den port är vid och den väg är bred som leder till fördärvet, och det är många som går in genom den. ¹⁴Men den port är trång och den väg är smal som leder till livet, och det är få som finner den.

¹⁵Falska profeter

Akta er för de falska profeterna, som kommer till er förklädda till får men i sitt inre är rovlystna vargar. ¹⁶På deras frukt skall ni känna igen dem. Plockar man kanske druvor på törnen eller fikon på tistlar?

¹⁷Så bär varje gott träd bra frukt, men ett uselt träd bär dålig frukt. ¹⁸Ett gott träd kan inte bära dålig frukt, inte heller kan ett uselt träd bära bra frukt. ¹⁹Varje träd som inte bär bra frukt huggs ner och kastas i elden. ²⁰På deras frukt skall ni alltså känna igen dem.

²¹Inte alla som säger 'Herre, herre' till mig skall komma in i himmelriket, utan bara de som gör min himmelske faders vilja. ²²På den dagen skall många säga till mig: 'Herre, herre, har vi inte profeterat i ditt namn och drivit ut demoner i ditt namn och gjort många underverk i ditt namn?'

²³Då skall jag säga dem som det är: 'Jag känner er inte. Försvinn härifrån, ni onskans hantlangare!'

²⁴Huset på berggrunden och huset på sanden

Den som hör dessa mina ord och handlar efter dem är som en klok man som byggde sitt hus på berggrund. ²⁵Regnet öste ner, floden kom, vindarna blåste och kastade sig mot huset, men det rasade inte, eftersom det var byggt på berggrund.

²⁶Och den som hör dessa mina ord men inte handlar efter dem är som en dåre som byggde sitt hus på sand. ²⁷Regnet öste ner, floden kom, vindarna blåste och störtade sig mot hans hus, och det rasade och raset blev stort."

²⁸När Jesus hade avslutat detta tal var folket överväldigat av hans undervisning, ²⁹för han undervisade med makt och inte som deras skriftlärdas.